УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 pokiв
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК · UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5387

РІК LXXVI. Ч. 194. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го ЖОВТНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 22, 1969 No. 194. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 21 жовтня 1969

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПЛЯНУЄ в цьому фінансовому році видати на допомогу закордонним державам 2.7 більйона долярів. На економічну допомогу Президент хоче видати 2.28 більйона, а на військову допомогу — 425 мільйонів. Палатна Комісія має цю справу вирішувати вже цього тижня, але численні члени цієї комісії гадають, щоУряд зможе найбільше дістати на допомогу закордонним державам стільки, скільки схвалено було в минулому фінансовому році: 1.6 більйона дол. на економічну допомогу і 375 мільйонів на військову. На членів цієї комісії не зробило жадного впливу домагання більшої суми на цю ціль окремої комісії під проводом Пірсона.

КРАЙОВА ПРОДУКЦІЯ В ТРЕТІЙ ЧВЕРТІ Ц. Р. збільшилася на 2 відсотки (17.5 більйона дол.) і становила 944.3 більй. в річному відношенні. Річне відношення дістаємо таким способом, що продукцію з одного місяця множимо через 12. Повищі числа не дуже точні, бо ще нема точних даних про крайову продукцію в місяці вересні. Крайова продукція в третій чверті не виявляє зменшення в порівнянні з другою чвертю, хоч економічні показники у вересні й жовтні вказують на те, що вже сповільнюється темп збільшення економіки. У вересні промислова продукція зменшилася на піввідсотка і становила 183.8 відсотка в порівнянні з роками 1957-1959.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ВИРІШИВ в найближчих п'ятьох рокаь значно зменшити видатки на оборону. В цьому фінансовому році, який ракінчиться 30-го червня 1970-го року, військовий бюджет має виносити від 71-го більйона до 73 більйонів долярів, це значить, на 4 більй. до 6-ох більйонів менше, як давніше передбачалося. В наступних роках оборонний бюджет буде постійно зменшуватися. Уряд плянує в майбутньому вести таку політику, щоб одночасно треба було, на випадок, вести тільки одну велику війну і одну малу. ЗСА мусять мати таку збройну силу, щоб могти відплатити ворогові (СССР), коли б він осмілився напасти на цю країну, і спричинити йому такі пошкодження, які відстрашували б його від атаки на ЗСА.

ДЕРЖАВНІ КОНТРОЛЕРИ СТВЕРДИЛИ, що місто Ню Йорк в одному році переплатило суму на допомогу родинам 70.9 мільйона. Представники Головного Рахункового Уряду, який діє з рамени Конґресу, ствердили, що число тих родин, які побирали допомогу незаконно, і тих, які діставали більшу допомогу, ніж їм належалася, було вище, як те, яке встановили були недавно контролери Департаменту Здоров'я, Освіти й Добродійности. Державні контролери встановили, що 10.7 відсотка незаконно дістають допомогу і 34.1 відсотка побирають вищу допомогу, ніж їм належиться. Контролери Департаменту Здоров'я встановили число незаконної допомоги на 9.4 відсотка, а міські урядовці признають, що це число становить тільки 3 відсотки.

В МІСЦЕВОСТІ САНПОТ, НЮ МЕКСІКО, ПОЧАЛИ використовувати для дослідів Сонця новий телескоп, який є найкращим інструментом для космічних дослідів, випродукованим в останній декаді. Він коштує 3 мільйони долярів і є власністю американського летунства. Цей телескоп має помогти науковцям вияснити деякі тайни Сонця та передбачати його спалахи докладніше, ніж це дістьcя досі. Він вміщений на вершку гори Сакраменто, 9.200 стіп заввишки. Його видко з віддалі 50-ох миль. На відкритті цього телескопа був присутній науковець летунства д-р Джан Мек-Лукас, який домагався більше фондів для наукових військових дослідів.

У СВІТІ

УЧАСТЬ ЗСА У В'ЄТНАМСЬКІЙ ВІЙНІ ПОТВЕРДЖУЄ, що З'єднані Стейти зберігають вірність своїм договірним зобов'язанням — заявив сенатор Джекоб Джевітс на Асамблеї Атлантійського Союзу (НАТО) у Брюсселі, додавши, що коли Америка воює за волю Південного В'єтнаму, то тим паче не може бути байдужною до загрози для Західньої Европи. Цією заявою сен. Дж. Джевітс дещо заспокоїв західньо - европейські керівні державні кола, стривожені зростом ізоляціоністичних настроїв в Америці. Голова демократичної більшости в Сенаті, М. Менсфілд, хоче перевести свою резолюцію, яка закликає Президента до відкликання частини американських військ з Европи.

МОСКВА БУЦІМ-ТО ЗРЕДУКУВАЛА свою допомогу Північному В'єтнамові, але все ще пересилає туди зброю, амуніцію, вантажні авта і всякий виряд. Зате, внаслідку припинення налетів проти Північного В'єтнаму, припинено постачання йому з Москви протилетунських ракет, артилерії і електронічних спорудів.

У „ВИПРАВЛЕНІЙ" ІСТОРІЇ СССР ТАВРУЄТЬСЯ Нікіту Хрущова за його помилки і невдачі в ділянці хліборобської політики, зате скреслено деякі закиди на адресу Сталіна. Большевики щораз „виправляють" історію, достосовуючи її до актуальної ситуації в партії.

ДО МОСКВИ ПРИБУЛА нова велика делеґація від Чехо - Словаччини, під проводом партійного шефа д-ра Ґустава Гусака і прем'єра Ольдріка Черніка. Цим разом та делеґація плянує бути в СССР аж 9 днів і відвідати також Волгоград і Київ. Чеська преса прикладає до тієї подорожі велику вагу. Головна ціль тієї подорожі — дістати від Москви нагороду за переведені в чеській партії й адміністраційному апараті чистки — у постаті більшої економічної допомоги.

У ЧЕСЬКОМУ РОБІТНИЦТВІ ІСНУЄ сильний фермент — повідомляють західні кореспонденти з Праги. Особливо бунтуються робітники з 900.000-членної спілки металюрґійного промислу внаслідку „вичищення" їхнього популярного лідера, Властіміла Томана. Між чехами кружляє відпис промови Александра Дубчека, яку він виголосив на тому останньому засіданні Центрального Комітету компартії, на якому видалено його з партійної Президії та виключено з Центрального Комітету чи з партійних рядів також інших ліберальних діячів.

У ФРАНЦІЇ ПЕРЕОБРАНО до парляменту 5-ох колишніх міністрів, але до тісніших виборів стане ще кол. міністер закордонних справ і кол. прем'єр Моріс Кув де Мурвіль. Ті міністри зреклися були — згідно з конституцією — своїх парляментарних мандатів, але при останній реорганізації уряду перестали бути його членами. Тоді всі їхні заступники в парляменті льояльно зреклися своїх мандатів. Перевибір тих видатних де-ґоллістів уважають за новий вотум довір'я від французів для президента Жоржа Помпіду.

Менсфілд і Фулбрайт заявляють довір'я до мирової політики Ніксона

Вашингтон. — Два найбільш впливові у Сенаті демократичні „голуби", голова демократичної більшости Майк Менсфілд, і голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків Дж. В. Фулбрайт, склали в минулий понеділок знаменні заяви, які надзвичайно скріплюють політичну позицію президента Ніксона й послаблюють гамірливу противоєнну опозицію проти нього. Сен. Менсфілд виголосив на пленумі Сенату промову, в якій закликав підтримати президента Ніксона в його мирових заходах і висловив переконання, що Президент прийме дальші заходи задля „відповідального" закінчення війни. Знову ж сенатор Фулбрайт розмовляв із журналістами у зв'язку з переслухуванням, яке розпочалось на сенатській Підкомісії під проводом сен. Стюарта Саймінґтона про причетність Америки до боїв у Ляосі. Сен. Фулбрайт заявив: „Вірю заяві Президента, що він старається зредукувати війну у В'єтнамі і сподіваюся, що його промова 3 листопада ц.р. дасть дальші докази на його заходи в напрямку ліквідації війни". Президент Ніксон заповів через свого пресового секретаря Роналда Зіґлера, що він виголосить 3 листопада ц.р. до народу промову із з'ясуванням проблеми війни-миру у В'єтнамі. Названий пресовий секретар заявив, що ніхто не даватиме ніяких дальших інформацій щодо тієї промови Президента. Але, за газетними вістками, Президент не буде проголошувати одностороннього воєнного перемир'я у В'єтнамі, як це пропонують деякі опозиціоністи, — бо одностороннє перемир'я було б недоцільне й нерозумне однаково з військового, як і політичного становища. Якщо навіть прийде таке перемир'я — твердять газети — то його не будуть наперед заповідати, бо таке проголошення вийшло б тільки у користь ворогові.

Два совєтські космонавти прибули до ЗСА з візитою доброї волі

Ню Йорк. — Сюди 20-го жовтня прибули два совєтські космонавти з візитою доброї волі як гості американського астронавта полковника Френка Бормана. Космонавти — це генерал майор Юрій Т. Береговий і інженер Константин П. Феоктістов. Їх привітав на летовищі в Ню Йорку полковник Борман із дружиною. Вітав совєтських космонавтів і представник Державного Департаменту. Присутні були представники совєтських дипломатичних місій у Вашингтоні й Ню Йорку. Совєтські гості мали бути на гостині в посадника Ню Йорку Ліндзі, але вони випросилися тому, що почувалися дуже втомлені. Вони відвідають Кейп Кеннеді на Фльориді та цікавіші місцевості в ЗСА під час 16-денної візити в цій країні.

Лікар патолог стверджує, що треба перевести розтин тіла Мері Копечне

Вілкс-Берре, Па. — В першому дні розправи в справі панни Мері Джо Копечне, яка втопилася 18 липня, коли авто сенатора Едварда М. Кеннеді впало з моста в став, зізнавав лікар-патолог д-р Джозеф В. Спеллман із Філядельфії, який твердив, що розтин трупа втопленої був потрібний, бо тоді можна було б дійсно знайти причину її смерти, яка могла настати не конечно внаслідок утоплення, як це ствердив був лікарський екзамінатор д-р Доналд Міллс вранці 19-го липня. Д-р Міллс зізнавав також в суді і повторював свою думку в цій справі, яку він висловив 19-го липня, а саме, що смерть панни Копечне настала внаслідок утоплення, і що на тілі покійної не було слідів жадних ран. Кров в носі утопленої є нормальним явищем і тому він не звертав на це уваги. Прокуратор Арменд Фернандез твердив, що д-р Міллс не є патологом, тільки загально практикуючим лікарем, тому його свідоцтво не таке важне, як д-ра Спеллмана. Два хеміки ствердили, що одіння втопленої мало сліди крови на ковнірі, плечах і на лівому рукаві блюзки. Міллс і всі інші свідки, які бачили трупа, заявили, що вони бачили кров тільки на устах втопленої.

Зміна в харчуванні американців внаслідок заборони осолоджувати харчі й напої сайкламейтом

Вашинґтон. — Департамент Здоров'я, Освіти й Добродійности повідомив, що фахівці ствердили шкідливість для людського здоров'я, тих харчів і напоїв, які осолоджуються так званим сайкламентом (cyclamate) Сайкламейт — це підмінка цукру хемікалій, якого вживається до штучного осолоджування напоїв т. зв. „софт дрінґів"), овочів у пушках, тортів і тістечок та до роблення цукорків. Майже три чверті американського населення вживають в різних формах сайкламейту, бо п'ють всякі соди та споживають різні харчі, що є ним осолоджувані. Фахівці ствердили, що харчування щурів сайкламейтом спричиняло появу в них пістряка. Досі не стверджено, чи ці солодощі спричиняють пістряка в людей. Департамент Здоров'я зарядив, щоб всі напої, які мають в собі сайкламент, були відтягнені з ринку до 1-го січня 1970 р., а всі харчі з цим штучним солодивом мають зникнути з крамниць 1-го лютого 1970 року. Покупці повинні дивитися, чи на товарах, які купують, між складовими частинами („інґрідієнтс") є сайкламейт і не купувати напоїв чи харчів, що осолоджені цим штучним солодивом. Ляболаторія Еббот, яка продукувала сайкламейт, повідомила, що припиняє цю продукцію. У Швеції вже заборонили вживати сайкламейту а англійський уряд попросив інформацій у Вашинґтоні. „Сайкламейтовий" промисл становить вартість одного більйона долярів. Ляборатoрії вже плянують продукувати нове штучне солодиво. Сахарина має бути нешкідлива для здоров'я, але заповідають нові досліди над нею. Треба пригадати, що і сайкламейт був визнаний 10 років тому за нешкідливий, але після переведених дослідів над щурами — фахівці змінили думку в цій справі. Штучні солодива повинні бути вживані тільки як ліки для тих пацієнтів, які не можуть споживати ані цукру ані меду — так інформують представники Уряду Здоров'я.

Ізраїль даремне старався перешкодити виборові Сирії до Ради Безпеки ОН

Об'єднані Нації. — Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй обрала на своєму засіданні в минулий понеділок 20 жовтня ц. р. 5-ох непостійних членів до Ради Безпеки ОН, які розпічнуть свою каденцію в січні наступного року. Тими новими членами Ради Безпеки стали: Сирія, Польща, Бурунді, Нікараґва і Сієра Леона. З-посеред 15-ох членів Ради Безпеки 5 є постійними членами: ЗСА СССР, Британія, Франція і Китай, — 5 походять з Азії й Африки, один із Східньої Европи, два з Латинської Америки і 2 з Західньої Европи „та інших країн". Такий ключ прийнято в Генеральній Асамблеї в 1963 році. П'ять дальшими непостійними членами Ради Безпеки є Кольомбія, Фінляндія, Непаль, Еспанія і Замбія. Понеділковий вибір був прогрою Ізраїлю, який рішуче виступав проти вибору Сирії до Ради Безпеки, бо — мовляв — Сирія є найбільш непримиреною країною Близького Сходу, яка найперша розпочала була воєнну підготову проти Ізраїлю в 1967 році й відкидає всі спроби замирення. Але велика більшість членів Генеральної Асамблеї була глуха на арґументи представника Ізраїлю і в голосуванні Сирія дістала 101 голос з-посеред 126-ох членів Об'єднаних Націй.

Віце-президент Еґню заявляє, що „кволі й нахабні сноби" організували в'єтнамський мораторіюм

Вашингтон. — Віце-президент Еґню, промовляючи на прийнятті в Ню Орлінсі, заявив, що протест проти війни у В'єтнамі під назвою „в'єтнамський мораторіюм" минулої середи організували „неплідні й нахабні сноби", які самі себе називають інтелектуалами. Еґню перестерігав проти того, що оці „професійні анархісти і вічно невдоволені" організують ще гучніший протест в половині листопада, коли має бути більше заворушень. Президент Ніксон не висловився про цю противоєнну демонстрацію з минулого тижня. Ще 26-го вересня він сказав, що вона „не матиме впливу на його рішення в справі війни у В'єтнамі". З урядових кол вияснили, що ця заява Ніксона не свідчить про те, що він не звертає увагу на публічну опінію, тільки те, що Президент вже має свій власний плян, як закінчити війну, і тому не буде його змінювати. Сенатор Едмунд Москі зі стейту Мейн, який кандидував на пост віце-президента в 1968 році з рамени Демократичної Партії, і який підтримував противоєнну демонстрацію, сказав, що заява віце-президента „шкодить цій країні і Президентові". Москі гадає, що демонстрація „в'єтнамський мораторіюм" була причинком стурбованих війною американців до конструктивної політики ЗСА".

У Львові розстріляно три особи „за співпрацю з фашистами"

Київ. — У Львові в серпні 1969 р. відбувся суд, що тривав понад два тижні, у приміщенні „Філіялу Львівського окружного будинку офіцерів". Військовий Трибунал ПРИКВО — Прикарпатської Військової Округи, під головуванням члена Військового Трибуналу „підполковника юстиції М. Скирти", мав допитувати багатьох свідків та розглядати багато документів, які стверджували б, що підсудні, заарештовані після понад 25 років перебування на волі й постійної праці, служили під час німецько-фашистівської окупації України „в Янківському таборі смерті", себто в якомусь німецькому кацеті, та мали розстрілювати кацетників. Обвинувачував підсудних підполк. КГБ М. Зінченко. В каґебівській газеті „Вісті з України" з 28 серпня ц. р. сказано, що заарештовані: Остапенко, Литвиненко, Киценко, Федченко та Лобінцев убивали засуджених у кацеті, або ж підводили їх до місця страти. Всі підсудні заявили, „що фашисти змушували їх до каральної діяльности": „Ставши перед судом, вони зводили свою слабкість в абсолютний закон, натякаючи, що за певних обставин таке, як з ними, може статися з кожною людиною і що ніхто не застрахований від того, щоб стати вбивцею. Кажучи це, підсудні не підозрівали, що по - своєму викладають одну з найнебезпечніших і жахливих „теорій" — людина безсила перед обставинами, що склалися". Підсудних нібито „захищали совєтські оборонці". Підсудний Остапенко вимагав, щоб йому дозволили шукати свідків для оборони. Каґебівська газета подає: „Підсудний Остапенко — „дипломат". Цей запеклий убивця, одразу ж після війни кинувся підробляти документи, видавати себе за борця проти фашизму, а викритий — „губив" пам'ять, писав абсурдні скарги на слідчих, просив послати його за кордон шукати свідків і т. п." В кінці всі підсудні просили про помилування, зглянення на обставини на давність подій тощо. Хоча суд відбувався на території „незалежної держави УССР" — кінцевий вирок був винесений від імени СССР: „Іменем Союзу Радянських Соціялістичних Республік... застосувати до підсудних Лобинцева, Остапенка, Литвиненка — вищу міру покарання — розстріл. Засудити підсудних Киценка і Федченка до 15 років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії суворого режиму..." Каґебівська газета інформувала, що „в залі залунали оплески", хоча не повідомила, хто був у залі, ані повних імен підсудних, ні де вони жили й працювали впродовж понад чверть сторіччя від часу закидуваних їм злочинів.

У Ню Йорку вийшов збірник „Український Інженер"

Ню Йорк. — Заходами Управи Нюйоркського Відділу Т-ва Українських Інженерів Америки вийшов з друку збірник „Український Інженер", на 90 стор., з кількома світлинами авторів. До редакційної колеґії збірника належали інженери М. Ільків, А. Вовк та Ю. Фриз. У збірнику всі матеріяли надруковані українською мовою, в тому статті на фахові теми інженерів: інж. В. Іваниса, П. Дубрівного, М. Ількова, М. Пежанського, М. Зайцева. Особливе місце в цьому виданні посідає відтворена з магнетофонного запису промова видатного поета сл. п. Євгена Маланюка, який довгі роки працював інженером, „Слово в роковини" — до 50-річчя Української Національної Революції і Самостійної Соборної Української Державu.

Міжнародна Організація Праці дістала мирову нагороду Нобеля

Ослo. — Пані Аазе Ліонаус, член норвежського парляменту і голова 5-тичленної Комісії, що поручає кандидатів на щорічну мирову нагороду Нобля, заявила, що та Комісія обрала Міжнародну Організацію Праці, як лавреата мирової нагороди Нобля на біжучий рік. Міжнародна Організація Праці заслужилася надзвичайно для світового миру своєю 50-тирічною діяльністю, яка особливо в останніх роках наставлена на шукання праці для безробітних у перенаселених і промислово недорозвинених країнах. З цією нагородою Нобля пов'язана сума 75.000 дол., плюс золота медаля і диплом. Представник Міжнародної Організації Праці отримає ті зовнішні докази нагороди Нобля на церемонії 10 грудня ц. р. в університеті в Ослo. Міжнародна Організація Праці є єдиним безпосереднім залишком від Ліґи Націй і має надалі свій осідок у Женеві. Вона вславилась своїм сприянням вільним робітничим спілкам та нехіттю супроти так званих робітничих спілок у комуністичних країнах, які, насправді є також клітинами монопольної компартії і позбавлені того головного привілею робітників, яким є право страйку в обороні своїх професійних вимог.

В Арґентині відзначено 45-ліття „Просвіти"

Буенос Айрес (М. Д.). — Українське Т-во „Просвіта" в Арґентині закінчило 45-ть років існування. Для відзначення цієї історичної події було влаштовано ряд ювілейних обходів, які пройшли під кожним оглядом успішно. Обходи започатковано в залі Народного Дому „Просвіти", де відбулася виставка видань „Просвіти" в Арґентині, та літопис „Просвіти" в програмках та фототграфіях. Окремо відбулася виставка спортових нагород „Просвіти" з нагоди її століття, та виставка вишивок і народного мистецтва, які тривали цілий тиждень. 7-го вересня в Українській Католицькій Катедрі відбулася Служба Божа в намірені „Просвіти", яку відправив Екзарх Андрій Сапеляк при великій участі вірних. 14-го вересня в залі „Колеґіо Сан Хосе" відбулася Ювілейна Академія при участі мішаного хору, Капелі Бандуристів, балету та Рідної Школи, які виконали ряд точок, присвячених Ювілеєві „Просвіти". З привітами виступали о. д-р Володимир Ковалик, ЧСВВ, та Екзарх українців католиків Андрій Сапеляк, який уділив присутнім архиєрейське благословення, бажаючи Т-ву „Просвіта" дальших успіхів у праці. Перебіг тих ювілейних святкувань був належно відмічений в пресі та радіопередачах „Голос України" і „Вільна Україна".

Український Технічно-Господарський Інститут розгортає видавничу діяльність

Мюнхен. — Діючий тут під керівництвом проф. Ростислава Єндика Український Технічно-Господарський Інститут, що є продовженням тогож Інституту в Празі і ще перед тим Української Господарської Академії в Подєбрадах, розгортає тепер видані останнім часом три З датою 1968 року були видатні останнім часом три чергових томи Наукових Записок УТГІ і ряд окремих книжкових видань, між ними праця проф. Василя Іваниса „Боротьба Кубані за незалежність", студія проф. Івана Теслі і сенатора Павла Юзика „Українці в Канаді — їх розвиток і досягнення" та праця проф. О. Сулими-Блохин „Квітка і Куліш основоположники української новелі". Наукові Записки УТГІ появляються за гол. редакцією проф. Ростислава Єндика. Том XV (XVIII) цих записок присвячений питанням з ділянки гуманістичних наук і в ньому вміщені праці Олекси Горбача, В. Ніньовського, Павла Дубрівного й Антона Кущинського. В XVI (XIX) томі вміщені праці Євгена Радзимовського й Доналда Г. Рімбея, Миколи Зайцева, Є. Радзимовського й Майкла Мамуна та Юрія Даревича з ділянки математично-природничих наук. В XVII (XX) томі вміщені праці з української етнографії й фолкльору, що їх авторами є Олекса Горбач, Олекса Воропай, Сергій Крашенніков, Микола Мушинка та Володимир Данилейко.

Понад 1 500 осіб взяли участь у похороні бл. п. о. д-ра Богдана Липського

бл. п. о. д-р Богдан Липський

Торонто, Канада. — Понад 1.500 осіб були приявними на Жалібній Богослужбі в церкві святого Миколая у Торонто, на похороні загально шанованого й любленого пароха тієї церкви, Митрофорного Протоєрея о. д-р Богдана Липського, колишнього професора Духовної Академії у Львові. Правив Преосв. Єпископ Кир Ізидор Борецький в асисті 60-ох священиків. Відтіль похоронний похід вирушив на цвинтар Мавнт Говп. Над свіжою могилою промовляли д-р О. Бойко, Вас. Дідюк, пані Ломаґа, інж. Клюфас, пані Зорич і один студент із курсів українознавства. Після похорону відбулися в церковній залі св. Миколая традиційні поминки з участю круглo 350 осіб. Промовляли Владика Кир Ізидор, М. Поронюк від Централі БУК, Ірина Малицька від Централі Українських католицьких жінок, інж. В. Янішевський від Пласту, о. Сиротинський від духовників з церкви св. Миколая, проф. З. Зелений від учителів школи при церкві св. Миколая, д-р М. Кушпета від Єпархіяльної Управи, проф. д-р Е. Вертипорох від НТШ Канади, д-р Р. Малащук від кол. політичних в'язнів, що їх капеляном був Покійний о. д-р Б. Липський, д-р А. Базилевич від кол. студентів теологів, а від Родини Покійного дякував усім ред. В. Качмар. Приявні розійшлись із свідомістю, що не стало одного з передових, найкращих і найблагородніших українських католицьких духовників із високою освітою та знанням дійсного українського традиційного обряду, що йому був цілим серцем відданий.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Колоніялізм і сила ідеї

Колишній губернатор стейту Коннектикат, кол. конгресмен і амбасадор в Індії протягом шести років за урядування Дж. Ф. Кеннеді і Л. Б. Джансона, отже людина з великим політичним стажем, сприлюднив у „НЙ Таймсі" листа до редакції, в якому виявляє свої симпатії для „В'єтнамського мораторіюму" і пророкує перемогу тому „Мораторіюмові", бо, мовляв, минулася вже у широкому світі політика сили і настало панування ідеї. При цьому Честер Бовлс покликається на перемогу ідеї пасивного спротиву, що її проповідував Ганді, ідеї, яка спричинилась до ліквідації колоніялізму европейських держав. Як твердить Честер Бовлс, нема вже того колоніялізму і, „хоч військова потуга все ще, на жаль, залишиться на якийсь час чинником, проте ідеї, а не бомбовики - „фантоми", будовані за більйони долярів літаконосці та ґрунтовне бомбування зформують завтрішній світ".

Честер Бовлс, як і багато його колеґ з американського ліберального світу інтелектуалів та дипломатів, не знають і не бачать в Европі ніякого колоніялізму. Вони дивляться на СССР, як на „Росію", що має свої державні інтереси й аспірації, які треба компромісово ладнати на базі передусім визнання державно - політичного статусу кво в Середущій і Східній Европі та тихого поділу світу на сфери впливів між ЗСА і СССР. Очевидно, що ті ліберальні інтелектуали й дипломати не бачать загрози для світового миру і людства у міжнародному комунізмі ані в закордонній політиці Москви, яка масивною допомогою Північному В'єтнамові підтримує В'єтнамську війну і насичує середземноморський обшир своїми воєнними кораблями та базами. Зате вони бачать загрозу збоку „політики сили", яку вела Америка за урядування Л. Б. Джансона і веде за урядування Р. Ніксона. Увесь лист Честера Бовлса був подуманий, очевидно, як ще одна колючка на адресу президента Ніксона.

Але Честер Бовлс має рацію, твердячи, що ідея сильніша за всі дивізії. І тому визвольна ідея уярмлених Москвою народів переможе і зліквідує ту колоніяльну імперію, якої не бачать Бовлс і йому подібні. Як автори „В'єтнамського мораторіюму" звертались на адресу Вашинґтону замість Ганою, так само Бовлс, тавруючи політику сили і колоніялізм, звернувся на адресу Вашинґтону, замість Москви.

Про людське око

Коли ґлянути в київській „Літературній Україні" з 7 жовтня на фотознімку, на якій представлено велику виставку літератури з Чехо - Словаччини, що відбулась у Києві під час „Днів культури ЧССР", то здається все гаразд: на стінах і на столиках розвішено й розкладено понад 700 видань. Та ж газета повідомляла, що „книжки з цікавістю розглядали не тільки видавці й художники, а й численні читачі, адже на виставці було чимало видань українською мовою, що їх випускає Пряшівська філія Словацького періодичного Видавництва у Братиславі. Зрештою, чеська та словацька мови близькі й зрозумілі для нас кожного".

Все це правда. Однак, правдою є й те, що навіть у Києві, не те що десь на провінції, не можна придбати видань із ЧССР. Обидві країни нібито того ж самого „соціялістичного табору", українці в Чехо - Словаччині й українці в Україні — це діти одного народу, українська література тут і там це лише різні струмені ріки української культури, а передплатити „Дружно Вперед" чи „Дуклю" з ЧССР в Україні не можна. Заборонено продавати й періодичні видання. Не можна в Україні передплатити й тижневика „Наше Слово" з Варшави, і українських видань із Югославії, хоча всі ті країни належать до „соціялістичного табору". Кияни на згаданій виставці книги з ЧССР могли тільки побачити обкладинки українських видань з Пряшівщини, а не познайомитися з їхнім змістом.

Ще дивніше становище в ділянці літературної критики. „Літературна Україна" й інші совєтські видання не раз атакують українських письменників чи поетів, які живуть за кордоном, але їхніх видань ніхто не може придбати в Україні. Вони „засекречені", ними і навіть дитячими закордонними виданнями розпоряджається лише КҐБ.

СССР безперервним потоком шле за кордон свою літературу. Такий собі „представник УССР" П. Заворотько виступив в ОН, домагаючись поширення міжнародної торгівлі, поширення культурного обміну. Та Москва далі забороняє торгівлю чи обмін літературою, що її продукують українські письменники не лише на вільному Заході, а навіть і в так званих країнах соціялістичного бльоку.

М. Петрович

ОДИН ФРОНТ ЧЕРВОНИХ І БІЛИХ ІМПЕРІЯЛІСТІВ

Відомий факт, що російські імперіялісти завжди знаходять спільну мову, коли йдеться про загрожені інтереси російської імперії. Не зважаючи на свою антикомуністичну настанову, російська еміґраційна політична організація Народно - Трудовий Союз (НТС), яка нібито хоче перебудувати Росію на демократичних засадах, з такою ж самою ворожістю і завзяттям поборює незалежницькі прагнення неросійських народів СССР, як і большевицьке керівництво у Москві. Для ентеесівських керівників у Франкфурті, в Західній Німеччині, імперіяльна Росія так само залишається „недоторкальною" і „неділимою", як, наприклад, „вічна дружба народів" СССР для їхніх начебто найзавзятіших противників у Кремлі.

Недавно духовне споріднення між російськими антикомуністами і комуністами ще раз виявилося у ставленні до китайсько - совєтського конфлікту. Цей конфлікт, як відомо, виріс не тільки на совєтсько - китайському суперництві в сфері ідеології і політичних впливів обох комуністичних течій, зокрема в Азії та в Африці. Не менше важливою його причиною, можливо найважливішою, були довголітні намагання Москви з допомогою відомих у сателітних країнах методів підпорядкувати собі червоний Китай політично та економічно й перетворити його також на сателіта. Величезну ролю в цьому спорі, який загрожує війною, грають також царсько - імперіяльні анексії колишніх китайських земель в Сибіру. І ось ці землі російські комуністи, як і антикомуністи, вважають „священними" й „невідлучними" р о с ійськими землями.

Різниця між одними і другими хіба та, що, наприклад, орган НТС „Посев", який появляється у Франкфурті, закидає большевицькому керівництву в Москві недолуґість в обороні „священних прав" на ті землі і обвинувачує його в тому, що воно „допомогло Мао Тсетунґові створити власний збройний потенціял, в тому числі і атомовий" (див. „Посев" ч. 9 за 1969 р., стаття „Вогонь на сінкіянґському кордоні"). Крім того „Посев" використовує нагоду, щоб ударити по своїх большевицьких противниках у Москві, мовляв, конфлікт є виною комуністичної диктатури, його можуть полагодити тільки антикомуністичні сили, які наладнають добросусідські стосунки між обома народами.

Насправді ж усе це тільки фразеологія, бо „Посев" займає супроти Китаю такі ж самі непримиренні позиції, як колись царські, а тепер сучасні імперіяльні керівники у Москві. Для „Посеву" царські колоніяльні завоювання в Сибіру були не завоюваннями, а „визволенням" поневолених китайцями народів. (До речі, про „прогресивність" царських завоювань - „визволень" написано в СССР численні праці). Ось що про це пише „Посев": „На жадні китайські землі Росія не претендувала, справа йшла в той час про землі, заселені національними меншинами, часто поневолюваними тими ж китайцями". Логіка, як бачимо, цілком подібна до канібальської. Китайці поневолювали національні меншини, отже не мали права на ті землі, Росія ж мала право їх століттями не тільки поневолювати, але й взагалі ліквідувати, „визволивши" наперед з-під Китаю.

Свого часу Ленін не тільки обіцяв китайцям віддати загарбані в них царсько - російським імперіялізмом землі (до речі, тільки частина з них була заселена некитайськими меншинами, інші, як, наприклад, Приамурщина, були чисто китайськими), під час боксерського повстання в Китаї проти імперіялістів усіх мастей, які тоді там розпаношилися, він у своїх писаннях гостро засуджував царський уряд. „Наш уряд, — писав у 1900 р. Ленін, — передусім запевняє, що він навіть не веде жадної війни з Китаєм. Війна не проголошена, але справа від того не міняється, бо війна все одно ведеться... Сьогодні підняли у пресі справу китайців, кричать про дику жовту расу, її ворожість до цивілізації, про просвітні завдання Росії... А тим часом російські армії прийнялись обкрадати Китай, як крадуть з мертвого, а коли цей уявний мертвий спробував виявити спротив, вони кинулись на нього, як дикі звірі, винищуючи цілі села, затоплюючи в Амурі, розстрілюючи і піднімаючи на багнети безборонних жителів, їх жінок і дітей" (Ленін: „Китайська війна").

Обіцянки, що їх дав Ленін китайцям, не були виконані ні за його життя, ні опісля, його характеристику тодішніх китайсько - російських стосунків в СССР заховали під сукно, хоч вона цілком відповідає правді. Замість того донедавна велася неперебірлива кампанія проти Китаю, показували фільми, які свідчать, як совєтські бійці хоробро обороняють „священні", цим разом совєтські, землі, хоч зміна фразеології, по суті, не має ніякого практичного значення: під словом „совєтський" розуміють в Москві „російський". Так само, як і за царів, висувалось „прогресивну" ролю і підкреслювалось „ворожість до цивілізації" китайської так званої культурної революції, хоч, як відомо, за ввесь час панування китайських комуністів в Китаї не переводилось масового геноциду людей на совєтський лад, хоч „культурна революція" була намаганням китайських комуністів саме знайти шляхи до комунізму, остаточно визволитися з-під ідеологічних впливів Москви.

Всього цього не визнають і не хочуть визнати ні Москва, ні антикомуністи з НТС, які обурюються на Леніна за „наклепи, скеровані проти російського народу, за наклепи на російських солдатів і взагалі на російських людей". Для них Ленін є посібником „загарбницької політики КНР", і в зв'язку з цим їм навіть Сталін симпатичніший, до речі, як і сучасним б о л ьшевицьким керівникам.

„Посев" приводить Ленінову характеристику політики царизму на Приамур'ї і в Манджурії, в якій він з сарказмом говорить про „безкорисливість царського уряду": „Він безкорисливо захопив Порт Артур, тепер безкорисливо захоплює Манджурію. Він безкорисливо заводнює прикордонні з Росією китайські землі тічнею службовців, інженерів і офіцерів, які доводять до бунту відомих зі своєї покори китайців".

А після того „Посев" виписує такі характеристичні для зрозуміння сучасного російського антикомунізму думки: „Що думав, читаючи ці речення великого учителя, Сталін, зайнявши знову 1945 р. Порт Артур і наводнивши Сінкіянґ „тічнею службовців, інженерів і офіцерів". Очевидно, в рідкі хвилини політичної зрілости навіть Сталін не відчував у стосунку до Росії ленінської звірячої ненависти, яка спонукала його жертвувати російськими інтересами..."

Отже „антикомунізм" НТС обґрунтовується на тому, хто заступає краще російські інтереси. Для нього Ленін не так добре їх заступав, як Сталін, хоч, як відомо, Ленін зібрав імперіяльні землі, підкоривши неросійські народи. Сталін же втішається їх більшою симпатією тому, що він продовжував імперіяльну царську політику методами масового терору і насильства. Він „реабілітував" російських царів і стверджував першенство російського народу, його керівну ролю в імперії.

Дивно тільки, що такий „антикомунізм" і така „демократія" НТС знаходять симпатії і підтримку різних американських кіл.

НОВИЙ ПІДРУЧНИК Д-РА Я. СЛАВУТИЧА

Брюссель. — Осередок Українських Студій у Бельгії недавно випустив у світ підручник „L'Ukrainien Parlé" д-ра Яра Славутича, професора Альбертського - університету. Це французький варіянт його англомовного підручника „Conversational Ukrainian", що його широко вживають у багатьох середніх школах, коледжах та університетах. У приготуванні франкомовного видання співпрацював Григорій Панчук. Сподіваємося, що охочі вивчати українську мову в Бельгії та Франції масово відгукнуться й замовлять цю схвалену багатьма рецензентами працю про нашу щоденну розмовну мову.

УКРАЇНСЬКИЙ ЕЛЕМЕНТ У ЖИТТІ Й ТВОРЧОСТІ ІЛЛІ РЕПІНА

Цього року минуло 125 років від дня народження знаменитого артиста - маляра, нашого земляка з Чугуєва на Слобідській Україні. Він був сином „військового поселенця". То була ідея царя Олександра I (1801-1825), котрий хотів створити військово - хліборобські селища: хлібороби, поряд з своєю господарською працею, мали виконувати й військову службу. Цей плян викликав сильний с п р о тив людности, як пізніше Сталінова колективізація. Але міністер Аракчеєв утопив повстання в крові.

На „військових поселенців" обернула царська адміністрація також родину Репіна (може й українське прізвище переміняли з „Ріпа" на „Репін"). Зовсім випадково, як і Тарас Шевченко, Репін почав учитися малювання у „богомазів". Пізніше йому пощастило дістатися до Академії Мистецтв у Петербурзі. Там він здобув славу своїми картинами.

Ніколи не поривав Репін зв'язку з Україною. Після революції 1917 року хотів був вернутися в рідний край із свого мастку „Пенати" в Фінляндії, але воєнні події перешкодили. Репін описав своє життя в книзі — „Далекое и близкое". 1953 року вийшло четверте видання цих споминів у Москві. Ілля Репін у своїх спогадах згадує українську стихію, в якій пройшли його молоді літа на Слобожанщині. Він переказує розмови й пісні по - українському, як їх чув у Чугуєві замолоду: „Оце, мабуть, сам чортяка. А хай йому біс! Нечиста сила!" (Це слова хліборобів про кімликів, що, мов вихор, гнали табун коней. Стор 16).

Малим хлопцем Ілля з своєю сестрою Устею дивилися, як чумаки варили кашу і питалися, чи вони уміють варити: „А хіба ж! Оце... Та й дурень кашу зварить, як пшоно та сало" (стор. 19).

Далі: „Ось картина! Які краски! Оце гарні картини. А що, подобаєте? Дуже гарні картини" (ст. 34).

На ст. 74 автор описує українську чумацьку родину, на чолі з батьком, якого сини й дочки звуть „пан-отець". Він був церковним титарем і замовив малювати образи для церкви. Майстер послав молодого Іллю в те село. „Пан-отець" здивувався, побачивши молодого маляра:

„Оцей хлопець? А хіба ж він що утне? А як по нашому, так ще мала дитина... Яке довге волосся, як дівчина. Ану, сідай, сідай вже біля мене! Ти вже мені Спаса змалюєш. А за це ви ходіть на мій баштан і беріть собі, що хочете. Там ще багато і кавунів і динь, і гарбузи доспівають, це вже на насіння".

Гостинність, людяність населення України згадує автор на ст. 85 своєї книги. Він взимі їхав до Чугуєва і спинився в сільській хаті „погрітися". Було це вдосвіта і його з візником посадили за „ранній сніданок". Ілля хотів платити, але почув відповідь:

„Оце ж! Та хіба ж хлібом та сіллю торгуємо? Ні, ні, Богові на свічку віддасте, як підете до церкви". Господарі дали теж коням сіна й вівса.

Ілля Репін часто цитує українські пісні, що чув замолоду:

Якби мені не тини
Та не перетинки,
Не ходив би до дівчат, і т. д.

Або:

Переходом чистим полем
Зацвіли волошки;
Тим я тебе полюбила,
Що чорнявий трошки.

В Петербурзі Іллю Репіна називали „малоросіянином". В Академії було чимало українців, що ходили „в киреях з відлогами" (ст. 140). В Академії Мистецтв у Петербурзі Репін мав товариша — Миколу Мурашка (1844-1909).

Про Мурашка згадує Репін, що він дуже добре говорив і писав українською мовою; бувши в Україні, він записував „з народних уст". Репін пише, що й собі добув „кирею з відлогою" і ходив містом, збуджуючи увагу петербурзької людности (ст. 200). З Мурашком провідав Репін місце, де поховано студента Каракозова, що стріляв на царя Олександра II і був повішений.

Репін згадує слова Мурашка, що говорив українською мовою: „Знаєш, ось тут десь могила Каракозова, та мабуть ніякої могили й нема, а так — рівнісіньке місце". До студентів присікався сторож, чого вони тут шукають: „Ви на чиїй могилі стояли?" Мурашко відповів: „Не знаємо. А чия це могила?" Сторож повів студентів до поліції. Репін злякався, але Мурашко підбадьорив товариша: „Ілля, та чого ж ти оце такий аж страшно дивиться на тебе! Хіба ж ми що?" (206).

На ст. 219 Ілля Репін згадує свій український патріотизм. В Петербурзі „був я сповнений гордою думкою українського військового поселенця, що, поза Україною, ніде в світі нічого гарного не може бути".

Любив Ілля Репін українську старовину і цю його любов поділяв з ним молодий приятель - маляр Валентин Сєров. Сєров учився три роки в київській гімназії і навчився української мови. Репін з ним побував на острові Хортиці, де була колись Запорізька Січ, разом вони захоплювалися українськими думами в книзі В. Антоновича і М. Драгоманова: „Історичні пісні українського народу".

Ця подорож навела Репіна на думку — намалювати запорожців, що пишуть лист до турецького султана. Типи запорожців шукав в Україні, а одежу знайшов у Музеї імени Поля в Катеринославі. Поміг йому директор Музею професор Яворницький, змальований на цій картині Репіна, як „писар". Позував для картини також київський генерал - губернатор М. Драгомиров, з українського роду.

Життя Репіна — це ілюстрація до поезії Шевченка, зверненої до Матері - України:

Твої діти на чужині,
На чужій роботі...

Імперіялізм бере з поневоленої країни не тільки її природні багатства та визискує працю пригнобленого народу: також людей з високими талантами опановує чужа сила, ставить їх собі на службу. Така недоля спіткала й Іллю Репіна, „стихійного українця".

О. М.

ГОЛОС ЧИТАЧА

ПІДВИЩЕННЯ ЩОРІЧНОЇ ВКЛАДКИ ЧИ ПОШИРЕННЯ ЧЛЕНСТВА?

(До X Конґресу УККА)

Коли взяти до уваги, що цьогорічні пожертви на УККА не перевищили 90,000 долярів, відчислити пожертви, внесені установами, а далі взяти також до уваги, що поважна кількість платників добровільно підвищила свою вкладку, можна прийти до висновку, що УККА не має більше як 6,000 платників.

Правда, точної статистики українців чи американців українського походження в ЗСА немає. Можливо, що число два мільйони, яким часто оперується, є дійсне, коли зачислити сюди і карпаторусинів і всі ґенерації українського походження. Одначе, коли користуватися деякими даними, що їх перевела Республіканська партія, а також даними з різних довідників і шематизмів, можна погодитися, що група американських громадян, яка якимсь чином почуває себе українською, числить коло семи сот тисяч. В цьому найновіша еміґрація вже з двадцятилітнім приростом доходить до чверть мільйона.

На цьому тлі число платників УККА виглядає дуже мізерно. Не можна цього приписувати існуванню т. зв. (різної) опозиції УККА. Маса української громади, що є поза рямками УККА, радше індиферентна, і завданням відповідної чи відповідних комісій є приготувати реферати на тему, чому так багато членів української громади в ЗСА відстає від свого центру. Будуть не різні групи: старі еміґранти, їх діти і внуки, еміґранти по першій світовій війні, їх діти, еміґранти по другій світовій війні, їх діти...

Ці групи вимагатимуть різного підходу, коли йдеться про вербування їх в члени УККА. Коли взяти на увагу лише нову еміґрацію, то число 6,000 платників абсолютно замале. А це фінансово добре ситуована група, є їх найменше 50,000 родин, і напевно 30,000 може платити по 10 долярів річно. Думаємо, що збільшити число платників вп'ятеро є реальною справою.

Не думаємо, одначе, що загальне збільшення вкладки є вказане. Члени УККА, які спроможні і хочуть платити більше, можуть це зробити, і багато вже це зробило. Натомість збільшення вкладки може пошкодити акції побільшення членства — а це останнє є мірилом росту організації.

Думаємо, що проблема збільшення числа платників УККА повинна бути центральною проблемою для дискусії на X Конґресі.

Нюарк, Н. Дж. **ОА.**

Інж. Валентин Сімянців

СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ

СПОГАД
ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РОКИ 1923-1929

(2)

Так до отого ресторану й послали мене на роботу в кухні. Працювали ми удвох з Василем Коваленком. І перша праця нам — терти сухий білий хліб на присипку, що вживається, як смажать рибу, котлети і всяке таке. А їсти тих смачних сухарців, скільки душа прийме. Проте, Василь нарікає на роботу і все поглядає на руки, а воно у нього там і пухирчики повискакували. А та ж робота не тяжка. Насиплеш в машину кавалки хліба чи якого там іншого сухого печива, та й крути за ручки, а перетерте само сиплеться в мішок. Ніхто не стоїть над душею — можна говорити, закурити, відпочити, як осточортіє з незвички крутити ту „шарманку".

Бачу, Василеві зовсім не вподобалась праця. Та і взагалі, з балачок чую, що робота всяка йому смородом заносить. І не панська він дитина, а от праці не любив. Правда, у нього не руки, а ручки, що навіть найменші мужеські рукавиці були для нього великі. Кажуть, що і в Польщі, як ми сиділи в таборах, він „придурювався", від роботи тікав, а десь у новонабутих заможних знайомих все відпочивав „по ділам бранним".

А отже вояк і товариш на війні він був добрий. Знайшов Василь людей і між чехами, що дали йому можливість і далі відпочивати. Десь, казали, по поміщиках тулився. Хитрував, хитрував, а нарешті схибив козачисько. Дістав стипендію в середню спеціяльну школу. Закінчив її і аж потім, щось за пару років пізніше від тих, що приїхали з ним до Чех, абсольвував Технологічний факультет УГА.

Перескочив я трохи. А тоді ото Василь і втік з Праги. Мене ж залишили працювати на кухні того ресторану. Обов'язки мої були: перше начистити бараболі, і то не якийсь там горняк, а велику балію, відер так на чотири. Приносити вугілля з підвалу, чистити казани. Робота була не тяжка, приходилося важче. А от бруднувата. Від вугілля був я чорний, а від казанів масний. А ще: ввесь час глядіти, щоб підлога в кухні була суха — оганятися шваброю, а увечері щоб увесь кухенний посуд блищав.

За це я мав: нічліг на Погожельці, їжу в кухні (а то скільки влізе — від брюха годували) і якісь гроші за відпрацьовані години. А працював я годин багато — приходив раненько, перший, а кінчав після всіх.

Завідував тим підприємством якийсь кооператор з Волині. Прізвище ніби знане між кооператорами, та я забув. А помічником був наш — полковник В. Ф. Прізвища не напишу, може йому б не сподобалася ця згадка.

Кухар — поміщик полтавський (так виходило з його оповідань), з невеликих землевласників. Український патріот. Помічником кухаря був студент-лісовик, і то вищих семестрів, приїхав до Праги довчитися, старшина нашої Армії.

Як згадую, товариство я мав добре. Та погано сам повівся. По двох чи трьох тижнях мене, таки прямо, викинули з тої роботи.

Кухня жила дружньо. Кухар-шеф, його помічник, трохи старші від мене і роками і ранґами, були до мене добрі. Та й те старше начальство, що мало коли в кухню заглядало, теж всміхалося привітно. А я намагався свою роботу виконувати якнайліпше.

Моє місце було біля дверей, що вели на двір, а сидів я на міху з вугіллям, майже ввесь час чистячи бараболю, час від часу відбігаючи, як щось потрібне було кухарям. Жаром від печі на мене не тягло, а з дверей повівало чисте, свіженьке повітря.

Наші люди люблять котлети з меленого м'яса, і частенько приходилося молоти його. А через те, що до столу сідало щось із три сотні люду, м'ясце треба було молоти годині дві, як не більше. Добра вправа на м'язи, вони таки й виросли у мене в той час. А карк налився, шия покоротшала.

Їсти добре, спати добре, а прогулянка декілька кілометрів до Погожельця увечері і до праці ранком. Все сприяло м'язам, то вони й росли. Почував себе на відпочинку. А після таборів у Польщі відпочинок може і був якраз такий на добре.

Пригадувались останні майже шість років життя. Всього було досить. Тільки відпочинку найменше, та їсти як коли і що трапиться.

Бувала і гарячка на кухні, як на вечерю вареники подавали. А чи ж може бути український ресторан без вареників? Борщі — ті варили майже щодня. Я ніколи не уявляв, як скоро ліпляться вареники. А їх же сотки й сотки, мабуть, більше як тисячу ліпили за вечір. Один ріже тісто, другий кладе щось там до того тіста, а третій (то я був) мізинними пальцями, під кутом у дев'ятдесят ступнів зложеними, згорне тісто, придавить — і вареник, прошу, готовий. Фабрика-конвеєр.

Це все бралося як тимчасове. Восени мало розпочатися навчання. Ті, в кого була повна матура чи розпочаті вищі студії, мали менше турботи. Дістане стипендію і — готовий студент. Та й ті мали першість.

Ті ж, хто не мав матури, а якусь незакінчену середню освіту, могли дістатися чи до середньої спеціяльної школи, чи на матуральні курси.

Олекса брат, що вже рік був у Чехах, склав матуру і записався на Інженерний факультет Української Господарської Академії в Подєбрадах. Мені радив добиватися повної матури, а потім іти до високої школи.

Таких, як я, було багато. Прохання я, куди треба, подав. Все було ніби на добрій дорозі. Оту б стипендію дістати, треба добре око мати у власть імущих. А у мене хто? А за минуле щось зовсім не питають.

А чи мав я оте око яке? Ніякісінького!

(Далі буде)

У БРИТАНІЇ ПРИЙНЯТО ЗАКОН, який значно облегшує розводи. Коли чоловік і його дружина були сепаровані впродовж двох років і погоджуються на розвід — отримують його автоматично. Так само суд обов'язаний дати розвід подружжю, яке було сепароване впродовж 5-ох років, хоч би навіть одна сторона не хотіла розводитись.

Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії, Па.

СУБОТА, 25 ЖОВТНЯ 1969
ДІМ МИСТЕЦЬКОЇ СТУДІЇ
2322 Поплар вулиця

ІЛЮСТРОВАНА ПРОЗІРКАМИ

ПОДОРОЖ ПО ЕВРОПІ

(ДАНІЯ, ШВАЙЦАРІЯ Й УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ)

Оповідатиме інж. **ЮРІЙ ГІЛІЦИНСЬКИЙ**

Початок о год. 7-ій веч.

Гостей з одним доляром щиро вітаємо.

Подяка

3, 4 і 5-го жовтня ц. р. пройшла в Чикаґо послідна, спільна вистава картин, двох мистців: Лева Геца з Кракова і Миколи Анастазієвського зі Ст. Пауль, Міннесота, цебто моя. Так Л. Гец як і я вже трохи давно по сімдесятці.

Тож мені 79 літньому дідусеві не легко було влаштувати цю виставу картин. Завдяки, але 12 Відділові Золотого Хреста, панові Остапові Гарасовському та мойому синові, 100 картин таки розвішано на стінах зеркальної залі галерії Левів при вул. W. Chicago Avenue. Без згаданої повище помочі, ледви чи була б ця вистава.

Тому сьогодні складаю цією дорогою найсердечнішу подяку 12-му Відділові Золотого Хреста в Чикаґо, а зокрема п-і Іванів за її докладне та скрупулятне занотовання всіх покупців моїх картин, Вельмишановних Любителів мистецтва, які набули мої картини і картини тов. Л. Геца.

Приємно мені мати той список разом з адресами і знати де мої праці знаходяться. Сердечно дякую ВП. п. Остапові Гарасовському, який дбав не тільки про розвішання картин, але і про відповідне їх розміщення.

Дякую всім ВП. Паням Золотого Хреста, які самостійно прибрали зеркальну стінку галерії — майже половину вистави.

Велика дяка п. Володимирові Климків, який служив нам своїм автом та помагав при кожній нагоді разом зі своєю Дружиною і її сестрою п. Іреною Семкович. Взагалі пані Оленка і панна Ірена Семкович ввесь час піклувались моєю виставою — заціо моя вдячність мусить їх переслідувати.

Як виказує книга відвідувачів вистави „двох мистців" з днів 3, 4 і 5-го жовтня 1969 року число відвідувачів було 217.

В імені тов. Л. Геца та мойому, сердечно дякую всім Вельмишановним Любителям мистецтва за відвідини нашої другої і послідної спільної виставки, а спеціяльно щира подяка мистців, всім тим, що закупили їхні картини.

ЛЕВ ГЕЦ, Краків
МИКОЛА АНАСТАЗІЄВСЬКИЙ,
Ст. Павль

До 70-річчя мистця Петра Мегика

Філядельфія. — Відомому мистцеві-малиреві, педагогові і громадському діячеві Петрові Мегикові минуло 70 років життя. Уродженець зеленої Буковини, Петро Мегик здобув освіту в Басарабії та потім у Кам'янці-Подільському, де склав матуральний іспит, а на свідоцтві одержав печатку з гербом незалежної української держави, тризубом. Був вояком Армії УНР, згодом перебував у Варшаві, де студіював у Академії Мистецтв та на Педагогічних курсах. Був організатором мистецького гуртка „Спокій", що від 1927 р. дав у Варшаві 16 мистецьких виставок. По війні мистець Петро Мегик був у Зах. Німеччині, з 1949 р. поселився в ЗСА, у Філядельфії, де і тепер провадить мистецьку працю та керує Мистецькою Студією. Був співзасновником Об'єднання Українських Мистців Америки, ОМУА, в 1952 р. Того ж року був співредактором книжки екслібрісів Ніла Хасевича, котрий по другій світовій війні, перебуваючи в лавах УПА, дав прекрасні дереворити з тематики найновішої визвольної боротьби України. З 1963 року, з його ініціятиви, почав виходити відомий журнал „Нотатки з Мистецтва". Ювілят — видатний портретист, майстер натюрмортів, мав багато індивідуальних виставок. Свій великий досвід він передає молодшому поколінню в Мистецькій Студії у Філядельфії.

БАТЬКИ СТУРБОВАНІ ПОВЕДІНКОЮ МОЛОДІ

До численних листів на сторінках совєтської преси получився в „Молоді України" з 27 вересня ще один довгий лист із багатьма прикладами байдужого ставлення дівчат до хатніх обов'язків, а в проєкції — й родинних обов'язків. Автор пише: „Кулінарне мистецтво? Кухня? Прибирання кімнат, домашні клопоти? Деякі дівчата з презирством зустрічають ці слова, вважаючи їх майже непристойними. І палко доводять, що такі поняття давно віджили." В іншому місці статті - листа сказано: „Як часто доводиться чути від матерів: — Віда з донькою: як чекати від неї допомоги, коли себе не обслужить. Якщо не виперу їй комірець, так і піде до школи в брудному. Кожного дня залишає після себе неприбране ліжко." Чим цікавляться такі дівчата? — „естетичним і духовним самовдосконаленням"!..

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ ПРОГОЛОШУЄ

КОНКУРС на СТИПЕНДІЇ

НА АКАДЕМІЧНИЙ РІК 1969-70

для кандидатів медичних і споріднених наук так у Америці, як і в інших краях. Першенство мають ті кандидати, котрі здали перший ріґороз і можуть виказатись свідоцтвами про зложені іспити.

Подання про стипендії враз із залучниками, як: а) Посвідка впису на університет (Америка), або свідоцтва про зложення іспитів з поодиноких предметів, б) Свідоцтво незаможности, затверджене Студентською Громадою, в) Посвідка своєї парохії, або одної з наших молодечих Організацій, в якій брав активну участь — проситься надсилати до кінця листопада 1969 року на адреси усіх наших Відділів УЛТПА на терені ЗСА, або впрост на руки голови Стипендійного Фонду д-ра М. Крижановського, 77 Second Avenue, New York, N. Y. 10003.

ГОЛОВНА УПРАВА УЛТПА

Нові арії в опері „Анна Ярославна"

Глядачі опери „Анна Ярославна" в Ню Йорку та Філядельфії під час світових прем'єр цього твору не чули чотирьох арій, бо вони були дописані після перших двох вистав.

Тут публікуємо текст чотирьох нових арій в опері „Анна Ярославна", яких немає в окремо видрукованому лібретті, виданому УНСоюзом ще перед світовою прем'єрою цієї опери. Три перші арії Кардинала Парижу стосуються 1-ої дії а четверта, арія кн. Ярослава Мудрого, що є, властиво, молитвою — з 2-ї дії, 1-ї відслони.

КАРДИНАЛ
(Арія)

Великі зміни
стануться на світі,
Не будемо їх свідками,
о ні:
На грішній цій землі
Призначено нам жити
Такі короткі і непевні дні!
Королю,
Будуть ріки крови,
Коли того народи
не збагнуть,
Що дні земні —
Це тільки підготова
У неземну,
У невідому путь...
Ще доведеться і тобі
й мені,
Рабові й панові,
І смердам, і боярам
Розрахуватися
За ці наземні дні:
В останній смертний час,
Королю, жде ще нас
Самотніх наших душ
І сповідь,
І кара!

КАРДИНАЛ
(Арія)

Королю, пам'ятай:
Віднині —
Немає короля-вдівця
у цій країні!
Молись же, щоб Господь
Обох благословив,
Щоб ти зустрів у Анні,
Що бажаєш,
Щоб друга ти
І радість в ній зустрів,
Порадницю і матір! —
Вони потрібні нині
Твоїй,
розшарпаній васалами,
Великій країні!
Королю, пам'ятай:
Ти віриш в Бога,
А в тебе вірить —
Французький Край!..

КАРДИНАЛ
(Арія)

Кожен край на землі,
кожен має
Над собою свої небеса,
Та усіх нас незримо єднає
Божа воля і Божа краса.
Скільки радости,
скільки тривоги
Десь приховує інше вікно...
Наше небо
не гірше другого,
Та не знати,
чи краще воно...
Хай посольство
туди поспішає,
Там, де Руська столиця
лежить...
Бог усіх нас
колись поєднає,
І не нам Його волю судить.

ЯРОСЛАВ МУДРИЙ
(Молитва Князя)

Всемогутній,
прохаю у Тебе
Ласки на нас і наш дім:
Хай наш розум
освічує небо
І мій шлях —
нехай буде Твоїм;
Хай міцною любов'ю
родини
Зв'яжуться княжі двори;
Хай стрічаються
різні країни
Не у війнах,
а в мирі й добрі,
Хай стрічаються
наші країни
Не у війнах,
А в мирі й добрі!

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді в вільному світі нового вілоного члена!

ТІТО Й АВСТРІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ВІДКРИЛИ новий міст на ріці Мур, що розмежовує Австрію і Юґославію, та підкреслювали у своїх промовах приязні відносини між тими двома країнами. Юґославський президент Тіто й австрійський президент Франц Йонас стрінулися й відбули нараду у прикордонному австрійському містечку Радкерсбурґ.

Ділимось сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Знайомими,
що в дні 3-го жовтня 1969 року в місті Едмонтоні
з волі Всевишнього, в трагічному випадку,
відійшла у Вічність
наша Найдорожча, Незабутня ДОНЕЧКА

ІРУСЯ ЛЮБА ГОШОВСЬКА

проживши 4 роки і 9 місяців,

залишила в глибокому смутку родичів Осипа і Мирославу Гошовських, брата Бориса, дідуня о. Петра Іваніцю та бабуню і прабабуню в Україні.

Похоронні Богослуження відслужено в катедральному храмі св. свящ. Йосафата в Едмонтоні, а Тлінні Останки зложено на цвинтарі св. Михаїла.

Горем прибита **РОДИНА**.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Член ОбВУА, всім кол. Воякам і Громадянству подаємо сумну вістку,
що дня 17-го жовтня 1969 р. вибув назавжди
з наших рядів на 79-му році трудолюбивого життя,
наш Незабутній Побратим по Зброї

сл. п. Д-р ВОЛОДИМИР ІВАН БІЛОЗОР

кол. сотник-лікар Леґіону УСС і УГА, учасник визвольної боротьби України, нагороджений Хрестом УГА, Воєнним Хрестом, Пропам'ятним Хрестом УСС та Пропам'ятною Відзнакою 50-річчя Відновлення Збройних Сил України, діяльний член Відділу ОбВУА Ню Йорк, визначний і ревний Патріот та громадський діяч в Краю і на еміґрації.

ПОХОРОН у вівторок, 21-го жовтня 1969 р. з Української Катол. Церкви Христа Царя у Філядельфії, Па., на Український Цвинтар св. Андрея у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Осиротілій Дружині і Родині Покійного передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

Замість квітів на свіжу могилу
заслуженого Лікаря-Громадянина і Приятеля
нашої родини
бл. п. д-ра **ВОЛОДИМИРА БІЛОЗОРА**
складаємо 20.00 долярів
на Фонд Українських Воєнних Інвалідів.

Високодостойній Родині Покійного висловлюємо наше щиросердечне співчуття.

Христина і Юрій **ФЕРЕНЦЕВИЧ**
Ірина і Роман **ФЕРЕНЦЕВИЧ**

Замість квітів на могилу
бл. п. **ЕВГЕНІЇ ФЕРЕНЦЕВИЧ**
на собор св. Софії в Римі
складають 25.00 долярів

Лода і Юрій **КЕКПЦ**
Міра **ДУДАС**

ТОВАРИСТВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ — КРАЙОВА УПРАВА —

влаштовує

в дні 25-го жовтня ц. р. (субота) о годині 6-ій веч.
у великій залі Українського Народного Дому
при Другій Евеню в Ню Йорку

ІНФОРМАЦІЙНІ ЗБОРИ МИРЯН

З ДОПОВІДЯМИ:

Синод Владик УКЦеркви, д-р Р. Осінчук
Роля наших Священиків на Синоді, о. Монс. К. Прийма
Наші Миряни в Римі, Я. Пастушенко

Будуть висвітлені фраґменти з фільму з Посвячення Собору Св. Софії в Римі, фот. **Я. КУЛИНИЧ**. Передпродажа квитків в українських книгарнях та при вході на залю.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ВШ. ЧЛЕНІВ КРАЄВОЇ УПРАВИ:

Перед Зборами Мирян відбудеться ЗАСІДАННЯ КРАЄВОЇ УПРАВИ, (субота, 25 жовтня) год. 3:00 по пол. в Нар. Домі, в Дирекційній кімнаті. Проситься всіх Членів до участи. Окремих запрошень тим разом не висилаємо.

КРАЙОВА УПРАВА

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК
повідомляє, що наш Довголітній Член

Д-р ВОЛОДИМИР ІВАН БІЛОЗОР

відійшов у Вічність на 79-му році життя, дня 17-го жовтня 1969 року.

ПОХОРОН — у вівторок, 21-го жовтня 1969 р. у Філядельфії, Па. на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВП. Дружині і Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УЛТПА
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в неділю, 19-го жовтня 1969 року упокоївся в Бозі,
наш Найдорожчий
СИН, ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. МИКОЛА ОБЕРИШИН

нар. 28-го грудня 1907 р. в селі Потік, пов. Рогатин.

ПАНАХИДА у вівторок, 21-го жовтня ц. р. о 8-ій год. вечора в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Springfield Avenue, Irvington, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в середу, 22-го жовтня 1969 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя у Нюарку, Н. Дж., а звідтам на цвинтар.

У великому смутку:

РОЗАЛІЯ — дружина
ЛЮБОМИР — син з Родиною в Україні
ТАНЯ — дочка з Родиною в Україні
Старенька Мама в Україні
Брати і Сестри в Україні
братанок — **ЯРОСЛАВ ОБЕРИШИН** з Родиною
Ближча і Дальша Родина в Америці і Україні

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 24-го липня 1969 року
відійшов у Вічність
наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

св. п. Григорій Миколаєвич Денисенко-Денисевич

похований 26-го липня 1969 року на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Висловлюємо нашу найщирішу подяку Високопреосвященному Архиєпископові Мстиславові, за гарне відношення і тепле прощальне слово в часі Панахиди в Церкві-Пам'ятнику. Сердечно дякуємо Всечесним Отцям, приятелеві нашої родини о. А. Селепині, о. д-рові С. Ґалюкові, о. С. Новицькому, о. І. Данклевичові і о. С. Неприлеві за похоронні відправи. Щиро дякуємо о. настоятелеві Ю. Сікорському за Його молитви й Панахиди.

Наша сердечна подяка Парафіяльному Урядові Церкви св. Тройці, Брум вул., Ню Йорк, Сестрицтву св. Ольги і Братству, що віддали останню прислугу Покійному і за їх вияв великої пошани до Покійного.

Ми щиро дякуємо Диригентові Хору п. Д. Олійникові й всім Хористам, що так віддано звеличали своїм співом похоронні відправи й Панахиди.

Особлива подяка Сестрам, що приготовили поминальний обід.

Сердечна подяка Пластунам Куреня „Чорноморців", що численно прибули віддати останню прислугу нашому незабутньому Мужеві і Батькові.

Щиро дякуємо за численні квіти, співчуття, молитви й сердечне відношення в хвилини нашого горя всім нашим Приятелям і Знайомим.

Дружина — **ЛЮБА**
Син — **ЮРІЙ**

Українська інформація французькою мовою

З усіх відтинків зовнішньої інформації, яку веде українська еміграція, французький є одним з найслабших. Якщо вз'яте до уваги визначне місце французької мови в світі та першорядну ролю Франції в політичному житті Европи, то можна навіть твердети, що цей відтинок є таки зовсім слабий.

Під цю пору лише одне з трьох видань у французькій мові виходить регулярно кожного місця. З двох інших, одне появляється двічі на рік і призначене в основному для української молоді, народженої у Франції, друге виходить квартально і містить переклади совєтської преси з маленьким коментарем. Журнал, що появляється кожного місяця, називається „Европейський Схід" (по-французький „Ль'Ест Европеен") В ньому друкується, крім статтей на українські історичні, політичні, економічні й загальні теми, також статті про відношення українців до сусідів та статті про інші народи СССР і Східньої Европи.

„Европейський Схід" почав виходити ц ик л остилевим друком в січні 1962 р. накладом 450 примірників; в травні 1964 р. перейшов на звичайний друк і його тираж постійно збільшувався. Сьогодні його наклад — 1.300 примірників. Журнал розсилається даром членам французького уряду, міністерствам, політичним організаціям і особистостям, депутатам, професорам, журналістам Франції, як теж особистостям, журналістам, бібліотекам й університетам Бельгії, Швайцарії, Італії, Канади, ЗСА й інших країн. Досі десятки газет і журналів передрукували або використали статті з „Е. С.", в тому, наприклад, французький журнал „Ревю Мілітер Женераль". Журнал цитовано й подано в бібліографії деяких істричних праць (проф. Гі Еро „Етнічна Европа", 1963; М. Морен „Ватикан і СССР", 1965; проф. Ж. Г. Г. Гофман „Мовчазні церкви", 1967; Ролян Гоше „Опозиція в СССР", 1967; та ін.).

Крім признання в листах, „Европейський Схід" отримав також публічне признання в французькій пресі. У листопаді 1965 р., член французької Академії, відомий письменник Жюль Ромен, писав у паризькому щоденнику „Ль'Орор": Очевидно, трапляєтся так, що люксусові журнали, кількість і успіх яких, здається, не перестає зростати, виправдують свою пишність змістом своїх статтей. Але приємно ствердити, що й дуже скромні бюлетені, бідно зодягнені і без найменшої принади ілюстраціями, п р ивертають вашу увагу, і заставляють призадуматися лише через саму суть тем, що їх заторкується. Якраз я маю на мойому столі один із таких бюлетенів — „Ль'Ест Еропеен". Я не міг стримати себе, щоб не прочитати його від початку до кінця; і я відчуваю потребу про нього вам написати". Далі Французький академік говорить про те, хто видає журнал (він появляється з рамени Об'єднання Українців Франції, його редаґує Володимир Косик, і цитує статтю про відновлення української державности в 1917-1918 роках.

В лютому 1968 р., журналіст Бернар Фе писав в монархінюму тижневику „Аспе де ля Франс": „Я отримую і пильно читаю український журнал „Ль'Ест Еропеен". Немає числа, яке не було б багате в науку . . ."

Професор університету Рене Ляп'єр з Монтреалю писав в листі з 23 листопада 1968 р.: „Минуло вже кілька років від часу, коли я познайомився з вашим виданням через одного українського приятеля й колеґу. Від тоді я отримую його з найбільшою приємністю. Кажучи щиро, воно (видання) примирило мене з слов'янами, яких я знав лише через росіян. Ваше видання мені робить принагідно велику прислугу, бо я, вже від багатьох років, є професором університету."

Журнал п е редплачують не лише деякі професори різних країн, але й бібліотеки, як наприклад бібліотека при факультеті гуманістичних наук Паризького університету, кілька американських університетів (в тому Гарвард й Інститут Гувера), Конґресова бібліотека, бібліотека Академії Наук Туреччини, та навіть деякі бібліотеки й інституції сателетів, сусідів України.

Декілька більших статтей і матеріялі з „Е.Я." видано окремими відбитками у формі брошур в колекції „Історичні й політичні студії", а саме: „Західні землі України під польською адміністрацією (1919-1939)" проф. В. Кубійовича, „Зв'язки України з европейськими державами в X-XII століттях" проф. Н. Полонської - Василенко, „Репресії й свавільні процеси в Україні (1965-1967)" В. Чорновола, „Національна проблема в СССР" С. Караванського та „За правду і справедливість" І. Кандиби. Останньо появилася праця „Порушення прав людини в Україні та СССР" В. Косика. Є це перша більша публікація, що говорить про топтання прав людини на підставі свідчень громадян України та їх порівнання з совєтськими законами й конституціями СССР і УССР. У додатку опубліковано вперше французький переклад основних статтей конституції УССР, які дають можливість при порівнанні з свідченнями збагнути пропасть, яка ділить теорію від практики в питанні прав людини й нації в Україні.

До редакції журналу приходять письма, в яких французи заохочують продовжувати інформаційну діяльність, тим більше, що вони самі здають собі справу, що Франція є чи не найбільше проросійською країною. Українська інформація у французькій мові є конечною не лише тому, що нею в якійсь мірі невтралізується проросійські впливи, але і тому, що н а ш і інмомовні, на приклад англійські видання не мають у Франції майже жодного значення. Тому треба докладати всіх старань, щоб журнал міг далі появлятися і продовжувати інформувати чужинців франкомовного світу про українське питання та про змагання українського народу за волю й самостійність.

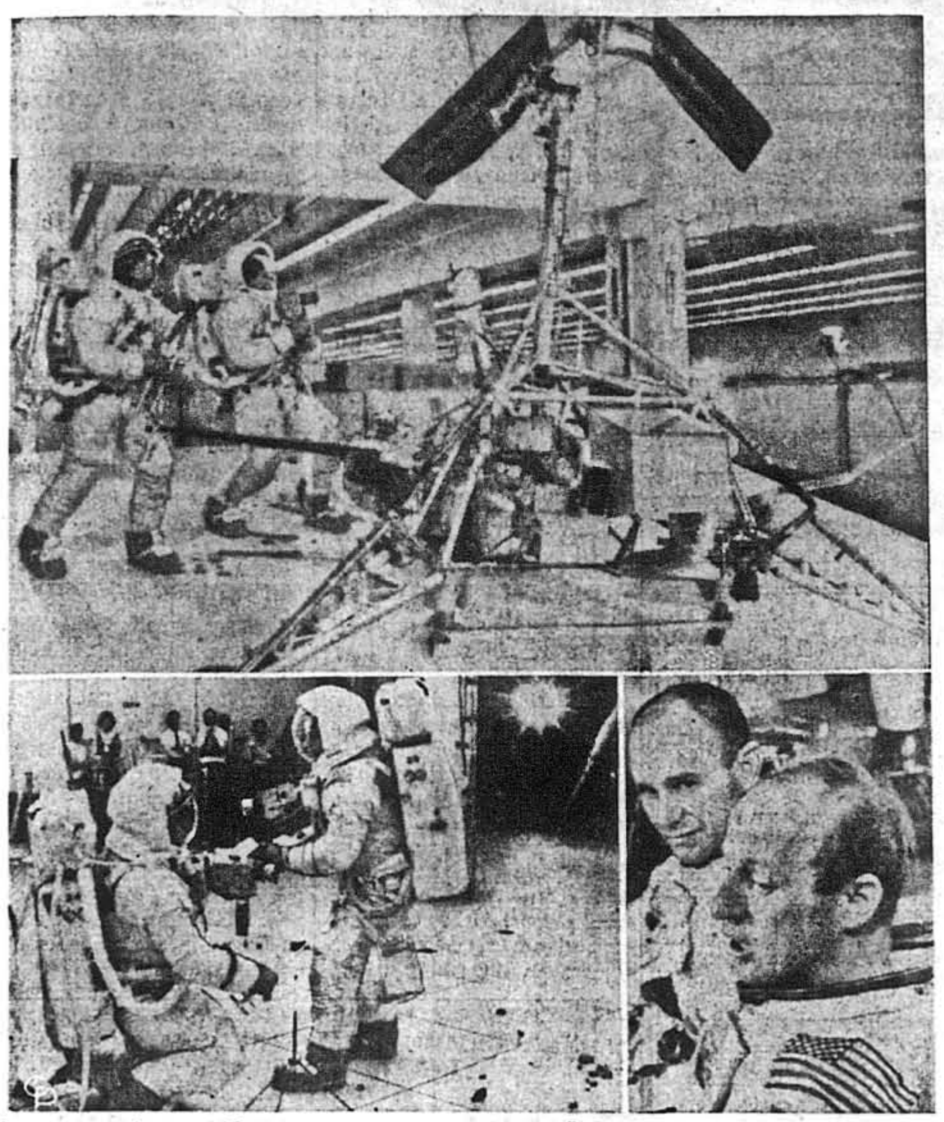
В. К.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ПРОФЕСІОНАЛІСТИ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес (М. Д.). — Українська громада в Арґентині збагатилася двома новими силами, які успішно закінчили університетські студії та започаткували свою професійну діяльність. Д-р Михайло Е. Загребельний 30-го червня ц. р. закінчив державний університет у Буенос Айресі, одержавши диплом лікаря. Новий наш професіоналіст це син відомих членів „Просвіти", п-ва Михайла Загребельного і Анни, здому Щепанюк. Їх молодша дочка теж студіює медицину.

Інженер Іриней Балук, син радника і екзархального економа та пароха церкви Св. Ольги на Віжа Аделіна, о. Івана Балука та Катерини, здому Мовчан, закінчив університетські студії в грудні 1968 року, здобувши диплом інженера - аґронома, та одержав працю на факультеті аґрономії державного університету в Кордобі.

ВЧАТЬСЯ МАНДРУВАТИ ПО МІСЯЦЕВІ

Астронавти Аполло 12 приготовляються, як їм прийдеться ходити по Місяцеві. Вгорі астронавти Чарлз Конрад і Ален Бін вчаться, як їм прийдеться дійти до ракети на Місяці Сорвеєра 3, щоб взяти з неї камеру. Конрад несе ножиці до перетинання дротів — це світлина наліво внизу. Конрад і Бін переодягаються — світлина направо внизу. Аполло 12 мають випустити 14 листопада.

Третя виставка творчости молоді в Ню Йорку

В присутності б а т ьків, мистця - графіка Якова Гніздовського, молоді, гостей та членок відділу, була відкрита 28 вересня 1969 року третя з черги виставка творчости молоді.

Виставка була влаштована 64-им Відділом СУА у власній домівці відділу. Привітала гостей і учасників голова 64-го Відділу п-і Марія Савчак. Великим переживанням для учасників виставки була на відкритті присутність нашого мистця Якова Гніздовського. Вітаючи ініціятиву Відділу, він підкреслив особливу потребу влаштовування виставок творчости молоді, бо, за його словами: „Дитяча творчість є відзеркаленням чистої й безпосередньої ще зовнішніми впливами односторонньо неспрямованої душі".

Зрозуміння дитячої творчости у великій мірі допоможе усвідомити не тільки складний творчий процес зрілого мистця, але допоможе приблизитися до самої загадки мистецтва.

Малюнки, р и с у н к и скульптурні і ручні вироби, які тут бачимо, не можна міряти ніякими мірилами. Вони живі і в них заховані усі можливості. Ми можемо тільки слідкувати, чи вони проб'ють коло можливостей і якщо так, то в який бік вони спрямуються.

Підкреслюючи п о требу такого роду виставок, мистець радить поширити цю ідею, влаштовуючи їх у різних осередках: „З таких виставок можна було б пізніше, бодай що кілька років, вибрати одну виставку, може навіть об'їзду, і зробити з неї широкий перегляд творчих намагань нашої молоді.

Таку виставку, очевидно за згодою учасників, можна було б передати на збереження до архіву однієї з наших наукових інституцій, чи музеїв, як матеріял для будучих дослідників.

Це пов'язане з деяким трудом, але коли б бодай один автор збережених рисунків розвинувся на визначного мистця, то труд був би більш ніж оправданий.

Одним з найприємніших і найцікавіших моментів відкриття, було інтерв'ю п-і Савчак, голови Відділу з учасниками виставки.

Пляни, мрії та мистецькі амбіції залежні від віку та індивідуальности поодиноких дітей.

Найважливіше те, що всі вони широкі і дуже поважні навіть у наймолодших віком учасників.

Прикладом два брати Онишкевичі: один 5-, другий 4-літній мають зовсім різні зацікавлення. Молодий маляр, автор чудового „жука", другий трактує малярство як річ потрібну для своєї письменницької к а р'єри. Щоправда Всеволод обіцяє ілюструвати усі його твори, та все таки краще самому опанувати цю складну техніку на випадок, якби братчик змінив думку і не дотримав слова. Пляни цих двох братів, як виходить з інтерв'ю, є дефінітивні. Експонати на виставці були дуже різноманітні, але в більшості було заступлене малярство.

Навіть, не знаючи дітей, можемо про кожного щось цікавого сказати на підставі їхніх праць. Такі різні тематикою твори є дзеркалом свіжого молодого пориву дитячої фантазії, прикметної молодим спостережливости та щирости.

Пристанемо перед „Лісовою симфонією" Тереси Марків.

Хіба можна її незауважити? Це ж усі моменти недавно пережитого таборування з тою красою і пригодами. Подруги пластунки перекинулись у зайченят і пташок, що виструнчились у лінію під дуже гострий погляд сестрички — зайчика.

Тільки це зайченя на кінці з непокірно задиркуватим носиком, недбало закопилило уста, переступає з ноги на ногу. Знов буде причиною, що кімната не дістане прапорця.

Вона була така — одна у цілому гуртку і Тереня уміла нам її таку показати.

Кінчаючи згадку про цю нашу третю виставку, прощаємо її учасників до наступного року словами мистця Якова Гніздовського: „Авторам цих експонатів можемо побажати і надалі радісно і з живим зацікавленням рисувати, малювати, різьбити і взагалі робити те, що є цікаве, а передовсім, що є добре і гарне"..

Маєстрові Я. Гніздовському дякуємо за моральну підтримку наших спроб співпраці з молоддю та за його батьківсько - чемне до неї ставлення.

Ірина Волосенко
прес. референтка
64 Відд. СУА

„ПІВНІЧНЕ СЯЙВО" IV ВИЙШЛО В СВІТ

Едмонтон. — Четверта книга літературно - мистецького альманаху „Північне сяйво" недавно вийшла в світ у видавництві „Славута". Книга присвячена 50-річчю Української Революції і складається з багатого й різноманітного змісту. Беруть участь коло 50 авторів. Альманах щедро ілюстрований репродукціями творів Б. Мухина, М. Дмитренка, Е. Козака, Курилика й П. Сидоренка. Близько 200 стор. Ціна 1 прим. 4.00 дол. Замовляти на адресу: Slavuta Publishers, 72 Westbrook Drive, Edmontok 76, Aita.

Посмертні згадки

ВАРВАРА СВІДЕР, членка УНС Відд. ч. 177 Т-ва Любов в Провіденс, Р. Ай., померла в вересні 1969 р. на 82 р. ж. Полишила в смутку синів: Франка, Богдана, Володимира, Олексу, 2 доньки: Анну і Ольгу. Похорон відбувся 11 вересня 1969 р. на цвинтар Oakland, Cranston, R. I.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Лаба, секр.

ГРИГОРІЙ МУЗИЧУК, член УНС Відд. 177, Т-ва Любов в Провіденс, Р. Ай., помер 1 вересня 1969 р. на 74 р. життя. Нар. 5. 6. 1895 р. на Волині, Україна і став членом УНС в 1923 р. Полишив в смутку дружину Юлію. Похорон відбувся 3 вересня 1969 р. на цвинтарі св. Івана, в Р. Ай.
Вічна Йому Пам'ять!
Іван Лаба, секр.

АННА ВЕРБИЦЬКА, членка УНС Відд. 349 Т-ва Тараса Шевченка в Менвілле, Н. Дж., померла 18-го вересня 1969 р. на 75 р. ж. Нар. в 1899 р. і стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку дальшу родину.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Захарко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6224. Скарги перед Тарзаном на лиху долю.

Від багатьох місяців я не бачив тебе, мій приятелю Ґана! Свого часу ти був вищий за мене!

Гіркі дні настали для нас, приятелю Тарзане! Кожний вождь мото-мотів раптом вмирає! „Обія" не всміхається більше до нашого села! Мені не дозволено стати вождем мото-мотів!